

FYRBOXEN

Personaltidning utgiven under TÅG 150

FREDAG 8 september 2006

Nyheter i korthet

Korsån på rymmen från Jädraås

Här kommer gamla ångloket Korsån nr 21. Det byggdes ursprungligen i Falun 1902 för en lokalbana och kom sen till Dannemora gruvan och flyttades hösten 1967 vidare till Jädraås. Denna utflykt till JVM är första bortvaron från hemmaorten.

RAF

Förstlingen på väg

Vi fångade den verkliga rariteten (dock replika) vid ankomsten till JVM. Det är Förstlingen (med nr 2) som byggdes 1853 av Munktell sverkstad i Eskilstuna. Den ska stå i en vagg och kunna rulla på stället under ånga.

RAF

Tältstaden klarar skivan

Firman Gefle Gourmet Service har bråda dagar under jubileet. Med två tält i jätteformat ska man servera ca 10.000 måltider under veckan. På en och samma gång tar man in över 500 sittande och ytterligare ca 100 vid ståbord. Jonas Jäderberg säger att man bygger för att klara alla väder och smakriktningar.

Prova SkyCab på AGEVE

Vi hittade framtidsståget inne i BV maskinpolens hus på AGEVE-området. Det är SkyCab och Åke Åredal som förevisar det nya förarlösa tåget på en demobana ca 200 kvadrat. Här kan man prova på hur det eventuellt kommer att se ut i Hofors kommun redan 2009 om allt går i lås. Där vill nämligen vissa politiker ha en tyst bana mellan stationen och centrum med små spårstyrda kabiner. Banan kostar "endast" 50 msek per km vilket är billigt jämfört med vanligt spårsvagnsspår.

RAF

Smarta tillbehör till järnvägen.

Per Toresson är chef för Järnvägsteknik AB som har sitt huvudkontor här på AGEVE-området. Nu under jubileums-

veckan delar man med sig av utrymmet till bl a Banverket.

Företagets egna produkter som spårväxlar, oljemattor och säkerhetsskydd visas i autentisk miljö av proffsig personal (totalt 35 personer).

Per kommer också med en bra rekommendation till alla som behöver parkeringsplats intill museet. Från Upplandsleden kan man parkera direkt intill AGEVE och får därmed kort gångväg till utställningsområdet.

RAF

Spårspring!

Vänligen respektera förbudet för obehöriga att vistas i spår. Detta gäller även spårområdet inne på Museets område.

Tina koordinerar jubileet inom BV

Tina Eriksson är koordinator för hela jubileet inom Banverket och vi hittar henne i färd med att färdigställa BV:s egna utställningsmonter. Här är budskapet framtidsinriktat och att järnvägen är den rätta vägen.

RAF

Johan Bergkvist

Arkitekten bakom Hennans stationspark.

Inom Banverket är Johan Bergkvist ansvarig landskapsarkitekt med placering på hk i Borlänge. Vi

fångar honom med ett antal blomsterpinnar med namnen på alla växter i parken runt stationen; att placeras ut på strategiska platser som information till intresserade besökare.

Johan berättar att en park i den här storleksordningen kostar storleksordningen 1 msek att anlägga.

Vi frågar också vilka projekt som just nu står på dagsordningen när inte Hennan kräver attention. Det planeras för ny tunnelpassage för gående i norra delen perrongen på Gävle C. och framtida stationen i Kiruna finns också med i arbetsplanen.

RAF

Väder för fredagen

Meteorolog Tomas Casselgren

Lågtrycket med moln och skurar drar bort under förmiddagen, molntäcket lättar och det blir en solig men blåsig eftermiddag.

Temperaturen stiger från 10 grader på morgonen till ca 16 mitt på dagen.

Lördagen ser ut att bjuda på övervägande vackert väder, avtagande vind och drygt 15 grader på eftermiddagen.

Ett tåg kommer lastat

av Rutger Friberg

Det är många av Sveriges museijärnvägar som visar upp sina tåg i jubileumsparaden. Ett dagligt inslag är det historiska godståget från BJs. Vi var med när vagnarna rustades upp och när tåget successivt blev till. Här några axplock från slutklämmen av den halvårslånga renoveringsinsatsen.

Jubiléet har fått styrkorna i västsvenska BJs på fötter. Ordförande Morrgan Clason har dels organiserat en totalflytt av hela BJs' bangård (pga. triangelspåret till Hisingen); dels drivit projektet med BJs' eget godståg till paraden i Gävle.

13 godsvagnar i tåget

Totalt finns 13 vagnar i godståget som om planerna håller ska dras av BJ:s litt Y3 nr 74. Flera av de öppna flakvagnarna har glidlager som fordrar täta smörjintervaller. Godsfinkorna har rullager. Så långt om BJs' eget godståg. Dessutom rustas flera andra godsvagnar som ska köras i andra tåg. Bland dessa finns litt G 37387 som är en godsfinka speciellt för cyklar i resandetåg. Två andra godsfinkor för matvarutransporter är litt Grf 51008 som byggdes 1962 av Kockums och Grf 50944, byggd 1961 av samma företag.

Hjälpvagnen litt Qgk 30 74 946 0 250-0 snyggas upp just nu när detta skrives i medio augusti och vagnen kommer att bli en publikmagnet enligt all expertis. Den är ca 80 år gammal och var stationerad i Borås. Ännu idag är den fullt funktionsduglig och komplett utrustad. Besökare bör ta en titt inuti om tillstånd gives (så är planerna i nuläget). Här finns tre avdelningar med manskapsrum, utrustningsdel och en verkstad.

Den har 4 värmesystem

För vagnen planeras en demonstration hur man med handkraft lyfter tillbaka en urspårad vagn. Den har nu 5 mans besättning och fyra (!) olika slags uppvärmningssystem; ordinarie tågvärme med el, ångvärme, element via normala nätet (om sådant finns tillgängligt), samt en stor ved & kokskamin. Ombord finns också acetylen-gasljus samt elverk med 110 volts enorma strålkastare för bärgningsarbeten i mörker.

Här intill har vi valt ut några smakprov på vagnar i arbete under förberedelserna inför avfärden till Gävle. Då ska hela godståget vara nymålat och uppmärkt!

Här pågår renovering av tre av tågets godsvagnar. Närmast t h är litt Os 6528 som byggdes i Södertälje 1915 och som lastar 8,6 ton. Vagnen i mitten är litt Os 1917, också byggd kring 1915-1920. Den kördes i tåg för GDJ och lastar 16 ton.

Bergslagens Järnvägssällskap BJs ska bli använda denna hjälpvagn från 1920 i demonstration av hur man hanterar en urspårad vagn och får den tillbaka på spåret med handkraft.

Litt Qgk är välutrustad med hydrauliska domkrafter på upp till 80 ton, och den 13,5 meter långa vagnen med nästan 27 tons vikt och har vid skarpa lägen en besättning på 8 man och en förman.

Den här konduktörsfinkan ska vara i slutet av godståget. Litt Fc 463 byggdes 1898 och är en slags svensk caboose med 7 sittplatser och separat tjänstekupé. Den har rullgrade axlar och kommer att köras i maximalt 50 km/h.

Lite ovanlig är denna öppna boggivagn från 1939. Det är en koksvagn som tillverkats i Belgien och som lastar 50 ton. Litt Ib 4483 är en av flera CKD-byggsatser som skickades från Belgien till GDJ verkstad i Gävle och ASJ i Falun för slutmontering. Endast några enstaka exemplar finns idag kvar av denna typ.

I förgrunden anar man en godsfinka litt Gsh 769, byggd 1924 av Wegmann i tyska Kassel.

Litt Gsh 628 byggdes 1914 i Falun för transporter under första världskriget. Den kallas för "långfinka" med längre och förstärkt ramverk och klarar 15 tons last. Vagnens vikt är 12,1 ton.

Just den här vagnen lär ha använts för hästtransporter med 8 hästar och trupp på upp till 40 man.

Bakom kulisserna: Trafikkontoret har totalkoll

Text Rutger Friberg; Foto Alf Rosén

Björn Fura

De är fem vise män. De finns ständigt på plats minst 10 timmar per dygn, så länge tågen rullar. Man har ca 90 planlagda tågrörelser per dag och ofta 10-talet tåg igång samtidigt.

Vi är insläppta i högkvarteret där Trafikkontoret huserar. Här finner vi Staffan Sävenfjord, Fredrik Lundström, Björn Fura, Jimmy Håkman och Ola Almqvist, samt jubileets projektledare Henrik Reuter-dahl.

Lugnet härskar i lokalen och man har bara ett försenat tåg på banan samt ett tåg från Kalmar på ingång efter 3 timmars stopp i Hökmora pga signalfel.

Plötsligt byter scenen skepnad. Reuter-dahl behöver ha upp ångtåget Göta till Gävle C på störtan där prominenser väntar. Kan det vara så att tåget väntar lydigt på sin tur i "tuben" (dvs spåret upp från JVM) till Centralen. Och vilka kan man plocka bort

Från vänster: Fredrik Lundström, Ola Almqvist

som blockerar spåret. Vi hör korta effektiva mobilsamtal och på ett ögonblick har TK (trafikkontoret) löst problemet och Göta får avgångstillstånd.

Reuter-dahl som vill ha full koll på läget tar några snabba elefantkliv ner för trappan och ut till ångtåget som därmed kan lämna perrongen vid Hennan.

Lugnet härskar åter.....

Staffan Sävenfjord

Bokens dag på museet

Text Rutger Friberg Foto Alf Rosén

Torsdagen gick bl a i bokens tecken med flera uppmärksammade presentationer. Kända författare som Lennart Nilsson och Björn Kullander gästade JVM och kommenterade sina nya böcker.

På en välbesökt presskonferens med deltagande från TV4, Sveriges Radio, lokalpress och Fyrboxen introducerade museichefen Robert Sjö de nya böckerna som nu omedelbart börjar säljas bl a i museets egen shop.

Lennart Nilssons bok är en samling unika bilder från hans rika liv som fotograf, där en inriktning varit länken och intresset till järnvägen. På mötet berättade Lennart bl a om sin far som var lokförare och unika resor i bl a Afrika (Kongo 1948) med ångtåg. Boken heter Lennart Nilssons okända järnvägsvärld och texterna har skrivits av Lars Olov Karlsson (LOK). Boken är på 96 sidor och riktutrustad med vad Lennart kallar "helbilder".

Björn Kullanders bok heter Järnvägens historier och på 124 sidor beskriver han många kända och okända historier med träffsäkra illustrationer.

En tredje bok är framtagen i Banverkets och JVM:s regi och har titeln Järnvägen 150 år i Bild. Det är framförallt museets Robert Herpai som grävt djupt i arkivet och hittat en mängd intressanta foton från gångna tider och fram till idag. Texterna har skrivits känt folk som Robert Sjö, Rolf Sten, Lars Olof Lind, Daan van Berlekom, Lars-Henrik Larsson och Anders Jansson.

Under torsdag em fanns författarna i Hennans station och signerade sina böcker.

FYRBOXEN Personaltidning under TÅG 150. Nummer 2 2006-09-08 Utgiven av Järnvägsmusei Vänner.
Redaktör: Rolf Sten. Telefon och e-post till redaktionen, 026-144616, rolf.sten@banverket.se

Busstidtabell

Fyrboxen kan som enda tidning(!) avslöja tiderna för busstrafiken mellan Tåghemmet och JVM för hela veckan. Som service till trogna läsare kommer dessa här:

FREDAG MORGON

Avgång Tåghemmet	Ankomst Hennan
04.45	04.55
05.15	05.25
06.00	06.10
06.30	06.40
07.00	07.10
07.15	07.25
07.30	07.40
07.45	07.55
08.00	08.10
08.15	08.25
08.30	08.40
08.45	08.55
09.00	-

FREDAG KVÄLL

Avgång Hennan: Ankomst Tåghemmet	
17.00	17.10
17.30	17.40
18.00	18.10
18.30	18.40
19.00	19.10

LÖRDAG MORGON

Avgång Tåghemmet: Ankomst Hennan	
04.45	04.55
05.15	05.25
06.00	06.10
06.30	06.40
07.00	07.10
07.15	07.25
07.30	07.40
07.45	07.55
08.00	08.10
08.15	08.25
08.30	08.40
08.45	08.55
09.00	09.10

LÖRDAG KVÄLL

Avgång Hennan: Ankomst Tåghemmet	
17.00	17.10
17.30	17.40
18.00	18.10
18.30	18.40
19.00	19.10
19.30	19.40
20.00	20.10
20.30	20.40
21.00	21.10
21.30	21.40
22.00	22.10
22.30	22.40
23.00	23.10

SÖNDAG MORGON

Avgång Tåghemmet: Ankomst Hennan	
06.00	06.10
06.30	06.40
07.00	07.10
07.15	07.25
07.30	07.40
07.45	07.55

08.00	08.10
08.15	08.25
08.30	08.40
08.45	08.55
09.00	09.10

SÖNDAG KVÄLL

Avgång Hennan: Ankomst Tåghemmet

16.00	16.10
16.30	16.40
17.00	17.10
17.30	17.40
18.00	18.10
18.30	18.40
19.00	19.10
22.00	22.10
22.30	22.40
23.00	23.10
23.30	23.40
00.00	00.10
00.30	00.40
01.00	01.10

Anm 1: Körtid Hennan
– Tåghemmet: 10 min

Anm 2: Bussarna medtager även resenärer i omvänd riktning
Avgång från Tåghemmet 10 min innan avgång Hennan

Under jubileumsdagarna finns för våra besökare den unika möjligheten att åka buss med släp. Det unika är att även släpet är upplåtet för passagerare. Foto: Alf Rosén

Skadegörelse i en eller annan form!

Om Du observerar skadegörelse är JVM tacksam om du snarast rapporterar detta till Securitas, telefon **026-545300**, dygnet runt!

Personalinformation

Personalexpeditionen

Här kan man få information om vad man ska göra, få armband som fungerar som biljett, lunchkuponger, turlistor, arbetsbeskrivningar, säkerhetsdokument mm. Alla måste besöka personalexpeditionen innan man träder i tjänst. Personalexpeditionen kommer att finnas i Hennans stationshus.

Öppettiderna är:

To 7/9	06.00-22.00
F 8/9	06.00-22.00
L 9/9	06.00-23.00
S 10/9	06.00-19.00
M 11/9	08.00-16.00

Bra telefonnummer

Allmänna frågor om program mm
026-14 46 15
Trafikupplysning om tåg 7-10/9 kl.
9-17
026-14 45 62
Personalexpedition
026-14 45 63, 14 46 13

Grindarnatillmuseet kommer att vara låsta mellan kl. 22.00 och 06.00 under TÅG 150.

Personalmat

Frukost
serveras mellan 06.00 - 09.00 på tåghemmet. Om du har speciella önskemål och mat p.g.a. allergi eller annat så talar du

om det för den restaurangvagn du tillhör.

För dig som börjar tidigt med lokputs/stallvakt mm. ordnar vi frukost i personalrestaurangvagnen på området mellan kl. 06.00 - 07.00. Frukostkupong fås vid incheckningen.

Lunch

Lunchen serveras på museiområdet i två restaurangvagnar mellan kl. 11.00 - 14.00. (Vagnarna står bredvid museibygnaden - vid sista hallen.)

Maten hämtas i en av vagnarna - den andra vagnen är enbart för sittplatser. Det är många som skall äta på kort tid och det blir ont om sittplatser - sitt så kort tid som möjligt. Kaffe på maten kan du ta med dig ut. Extra sittplatser finns också i "snickarboden" bredvid R-vagnarna. Lunchkuponger får du vid incheckningen.

Några av er har lunch på "bortort". Det kommer vi att ordna. Hur vi löser det får du reda på när du checkar in på personalexpeditionen.

Kaffe

Em-kaffe serveras i personalvagnarna kl. 14.00 - 17.00.
(För stall och verkstadspersonal finns tillgång till kaffe hela dagen på förrådet)
OBS fikaten är enbart till för personal i tjänst.